

Українізація

Завдання уроку

- Розкрити причини проведення та наслідки політики «українізації»;
- Вчитися аналізувати матеріал, робити висновки та узагальнення;

План

- Політика українізації та її наслідки.
- Освіта і наука.
- Література і мистецтво.
- Церковне життя.

Опорні поняття і дати

- Опорні поняття:
 - Коренізація;
 - Українізація;
- Опорні дати:
 - Квітень 1923р. – XII з'їзд РКП(б) – запровадження політики коренізації

Проблемне завдання

- Чи можна політику «українізації» віднести до одного з напрямків непу?

Актуалізація опорних знань

- Яким було ставлення більшовиків до української мови та культури у 1917 – 1920 роках?

Коренізація — політика залучення представників корінного населення радянських республік та автономій до місцевого керівництва та надання офіційного (а інколи - й панівного) статусу їхнім національним мовам.

КОРЕНІЗАЦІЯ

Причини

Подальше зміцнення влади більшовиків в національних республіках

Задоволення мінімуму національних потреб

Перебудова культури на засадах марксизму

Етапи коренізації

Україна – політика
«українізації»

Квітень 1923р. – XII з'їзд РКП(б) –
запровадження політики
коренізації

27.07. 1923 - декрет Раднаркому
«Про заходи в справі українізації
шкільно-виховних і культурно-
освітніх установ», за яким
українська мова
запроваджувалася в усіх типах
шкіл з визначеними термінами їх
українізації.

01 .08.1923- декрет «Про
заходи рівноправності
мов і про допомогу
розвиткові української
мови» зобов'язував
запроваджувати
українську мову на всіх
щаблях державного
управління.

пленум ЦК КП(б)У 30.05.1925р. —
резолюцію на українізацію
партійного та проф. апарату і
радянських установ.

30.04.1925 ВУЦВК і Раднарком УССР
ухвалили спільну постанову про
заходи щодо термінового проведення
повної українізації радянського
апарату

Початок 30-х років – згорання політики
«українізації»

Матеріали Пленуму ЦК та ЦКК КП(б) України (листопад 1933р)

«... в даний момент головною небезпекою є місцевий український націоналізм, що поєднується з імперіалістичними інтервентами».

Що, на вашу думку, малося на увазі під «місцевим українським націоналізмом»?

- ❖ Прийнято постанову «Про націоналістичні ухили в лавах української парторганізації і завдання про боротьбу з ними»

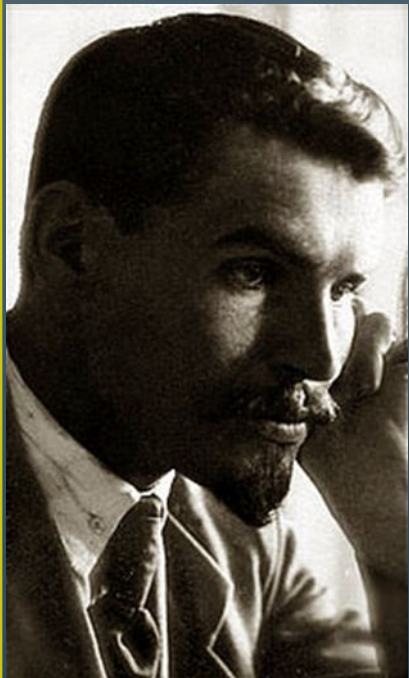
Політика «УКРАЇНІЗАЦІЇ»

Запровадження в
навчальні заклади
української мови

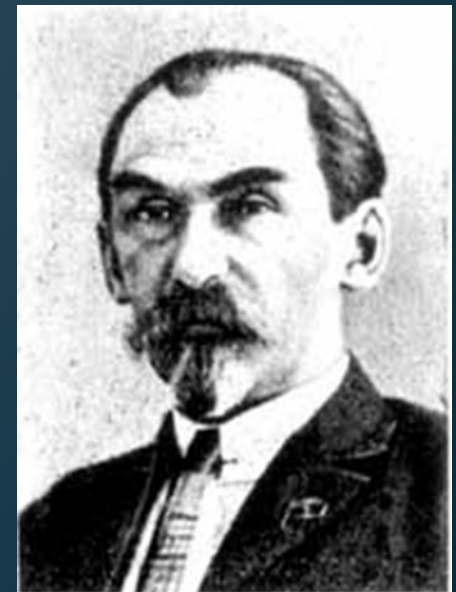
Використання партійними
та радянськими
працівниками української
мови

Виховання кадрів
української національності

Розвиток української
культури

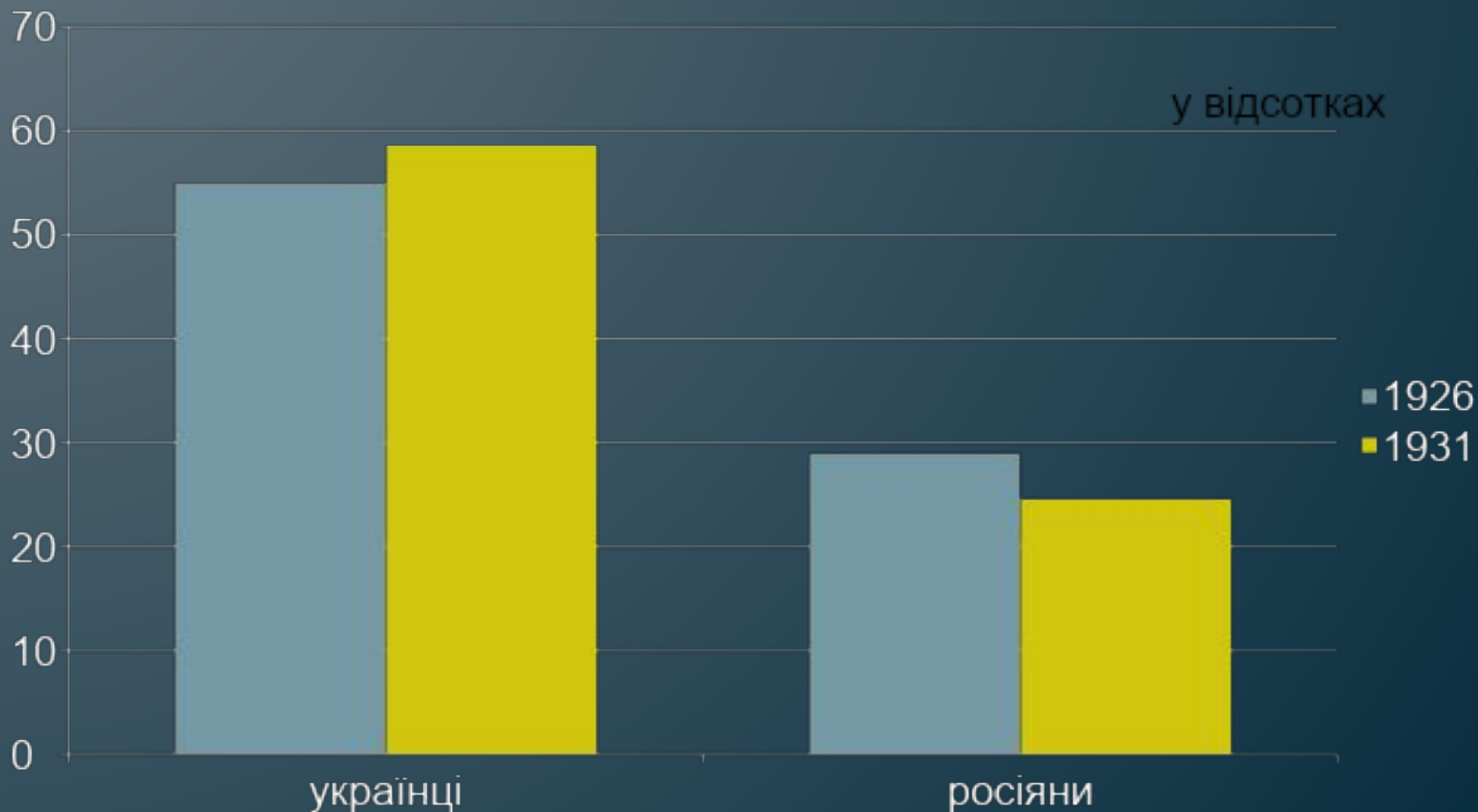

Головну роль у дальшому здійсненні українізації відігравав Народний комісаріат освіти (якому тоді підпорядковувались й усі ділянки культури), очолений до 1926р. О. Шумським, а після його усунення М. Скрипником

М.Скрипник

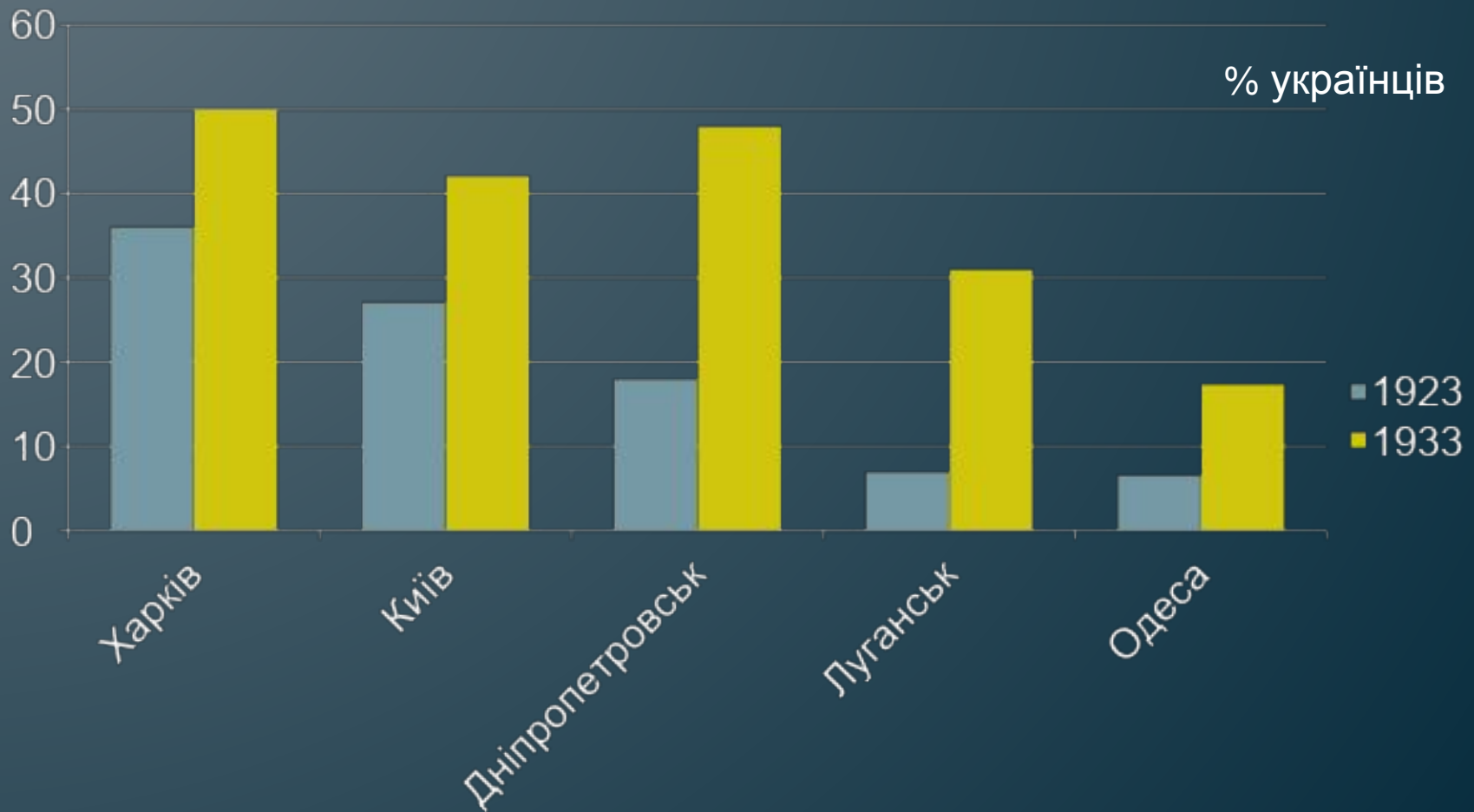
Зміни в національному складі робітників

Роки	Чл. і канд. КП(б)У	Укр.	Рос.	Інші (євреї)
1922	54818	23,3%	53,6%	23,3%
1924	57016	33,3%	45,1%	14,0%
1925	101852	36,9%	43,4%	19,7%
1927	168087	51,9%	30,0%	18,1%
1930	270698	52,9%	29,3%	17,8%
1933	468793	60,0%	23,0%	17,0%

На основі даних таблиці, визначте, які зміни відбулися в національному складі КП(б) України в 1922 – 1933 роках?

Зміни національного складу промислових міст України

На основі даних діаграми визначте, як українізація вплинула на національних селад населення промислових міст України?

Запровадження української мови в навчальних закладах

На основі даних діаграми зробіть висновки про ступінь українізації навчальних закладів України з 1926 по 1933 роки.

Українізація театру, преси та видавництва

- У 1931р. - з 88 театрів - 66 було українських, 12 єврейських, 9 російських.
- Якщо на 1922 українських газет майже не було, то на 1933 їх було 373 (з усіх 426) з накладом 3,6 млн примірників, 89% від загальної кількості часописів в Україні (1926 преса була українізована на 60%);
- на 1933 українських журналів було 89 на всіх 118; книжкова продукція була українізована на

На основі зазначених даних зробіть висновки.

83%.

Наслідки українізації

Параметри для порівняння	1923р (%)	1927 (%)
Українці у складі державного апарату	35	54
Українці у складі КП(б)У	23	52
Обсяги діловодства, що здійснювалося українською мовою	20	70
Україномовні школи	10,8	80
Видання книг українською мовою	27	Понад 50

1. Дайте загальну оцінку змінам, що сталися у справі запровадження української мови?
2. У яких сферах успіхи у справі «українізації» були найбільш відчутними?
3. До яких наслідків, на ваш погляд, мала призвести успішна реалізація політики «українізації»?

Моя отчизна! Знаю я, тобі
Судилась крізь війну в віках дорога.
Ти Бога бачила, такого Бога,
Що віти опустилися в журбі.
Ще колії татарської гарби
Лицилися, і з полум'я грізного
Не вийшла ти. Бо он ще відблиск його,
Поглянь, горить на степовім горбі,
Так, од могил земля наша горбата...
О, проклинаю всіх, хто єсть Батий!
На переможцях скрізь печать проклята,
Он на бурхливім небі знак страшний.
То крові з хмар напухнув хрест
гігантський:
Не вийти з бід країні цій селянській.

«Вітчизна». М.Вороний

**«Впечатление от статей
Хвильевого подобно тому,
будто в комнате, где было
так душно, что было
тяжело дышать, отворили
окна, и легкие вдруг
ощутили свежий воздух»**

М.Могилянський

Ініціатива – ЦК КП(б) України,
літературні організації

Літературна дискусія 1925 – 1928рр

Основна проблема – шляхи
подальшого розвитку
української літератури

Учасники дискусії:
ВАПЛІТЕ (М.Хвильовий);
партійні робітники;
противники М.Хвильового

М.
Хвильовий

Підсумки дискусії:

1. 1926р. – діяльність М.Хвильового оцінена як сепаратизм, вороже ставлення до радянської влади.
2. 1927р. – виключення М. Хвильового з ВАПЛІТЕ.
3. Звинувачення у сепаратизмі М. Рильського, Г.Косинку та ін.
4. 1928р. – розпуск ВАПЛІТЕ

Відокремлення церкви
від держави

Переслідування
Православної церкви
її діячів

Утворення
УАПЦ
1918р.

ЦЕРКОВНЕ ЖИТТЯ
1920 – 1928рр.

УАПЦ не була
визнана
Патріархом
Московським

1921р. –
обрання В.
Липковського
митрополитом
УАПЦ

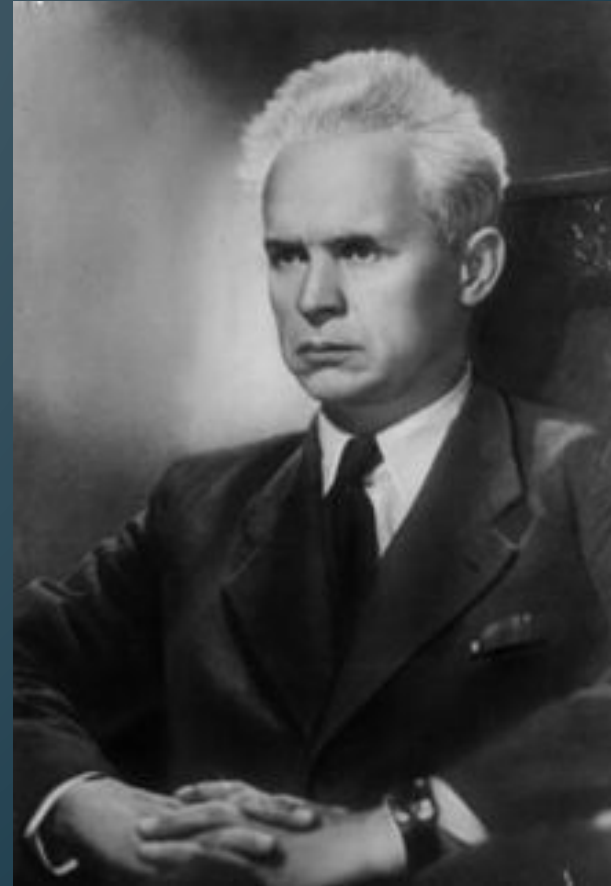
1928р. – Адміністративний кодекс
УСРР – відміна дії свободи совісті
та віросповідання

1926р. – арешт
В.
Липковського,
масові арешти
діячів УАПЦ

1930р. – розпуск УАПЦ

Розвиток українського мистецтва

- Опрацювати §49 (п.2-3) і визначте:
 1. Чим можна пояснити складність розвитку літератури і мистецтва України у 20-і роки?

Олександр
Довженко

Закріплення

- Чи можна політику «українізації» віднести до одного з напрямків непу?
- Як політика українізації відбилася на розвитку всіх сфер життя суспільства?